

Gebaseerd op de beschrijvingen van de advocaat Anselm von Feuerbach van Kaspar Hauser, een adolescent die gevonden werd in de straten van Neurenberg in de negentiende eeuw. Hij was daarvoor waarschijnlijk jarenlang verborgen en opgesloten gehouden in de kelder van een huis.

Zijn gezicht, waarin de zachte eigenschappen van de kindertijd worden vermengd met de harde kenmerken van mannelijkheid, en een hartverwarmende vriendelijkheid met doordachte ernst, doortrokken met een lichte zweem van melancholie; zijn naïviteit, zijn vertrouwelijke openheid, en zijn vaak meer dan kinderlijke onervarenheid, gecombineerd met een soort wijsheid, en (hoewel zonder aanstellerij) met iets van de ernst van een man van rang in zijn spraak en gedrag; dan de onhandigheid van zijn taal, soms op zoek naar woorden en soms harde en buitenlandse geluiden gebruikend; alsmede de stroefheid van zijn gedrag en zijn stijve bewegingen – dit allemaal, doet hem voor ieder oplettend oog op een gemengde samenstelling van kind, jeugd en man lijken, terwijl het onmogelijk lijkt, op het eerste gezicht, om te bepalen aan welk onderdeel van het leven, deze innemende combinatie van alle kenmerken precies behoort.

ANSELM VON FEUERBACH (1775 – 1833)

Feuerbach is een van de baanbrekers geweest voor het moderne strafrecht en voor de theorieën over psychologische dwang. Hij werd ook bekend door zijn studie gewijd aan de raadselachtige figuur van Kaspar Hauser.

Martine Delfos begint haar boek "Autisme ontrafelen" met een beschrijving van Kaspar Hauser. In het licht van haar theorie, is dit waarschijnlijk de eerste beschrijving van iemand met autisme. Zij gaat ervanuit dat autisme een atypische ontwikkeling is met vertraging en tegelijkertijd versnelling die meerdere mentale leeftijden tot gevolg heeft. Ik kom daar later zeker op terug.

EUGEN BLEULER (1857 - 1939)

Bleuler was een Zwitserse psychiater en is vooral bekend als naamgever van de ziekte schizofrenie en zijn pionierswerk in de beschrijving van psychische aandoeningen. Zijn boek *Lehrbuch der Psychiatrie* was decennialang

toonaangevend in de psychiatrie. Zelfs in 1983 verscheen er nog een vijftiende druk.

Bleuler gebruikte de term **AUTOS** om een soort naar binnen gekeerde geestestoestand te beschrijven. Na zijn introductie van het woord **AUTISMUS** om een tijdelijke gemoedstoestand te beschrijven binnen schizofrenie, werd het door steeds meer mensen gebruikt om ook bij andere "soorten" patiënten een in zichzelf gekeerde toestand te beschrijven. Autisme...

GRUNYA SUKHAREVA (1891 - 1981)

Sukhareva was een Sovjet-kinderpsychiater. Ze was de eerste om een gedetailleerde beschrijving te publiceren van autistische symptomen in 1925. Het oorspronkelijke artikel was in het Russisch en een jaar later werd het wel gepubliceerd in het Duits maar het werd pas naar het Engels vertaald in 1996.

Zij gebruikt de term **autistische psychopathie**.

(pathologisch vermijdend = ziekelijk vermijdend = in zichzelf gekeerd)

IDA FRYRE (1909 – 2003)

Totaal onbekend bij het grote publiek: een Nederlandse non, bracht eind jaren dertig als een van de eersten autisme bij kinderen op een systematische manier in kaart.

Hij sprak amper een woord, gooide steeds maar zand over zijn hoofd, hield niet van knuffelen of ander lichamelijk contact. Siem, de zesde van zeven kinderen van een hoefsmid, was duidelijk een geval apart. 'Een idioot' luidde de voorlopige diagnose van zijn dokter, die het bijna 4-jarige kind in oktober 1936 ter observatie doorstuurde naar het pas opgerichte Paedologisch Instituut, verbonden aan de universiteit van Nijmegen.

Daar ontmoette Siem, Ida Frye. Zij observeerde de jongen jarenlang en het team met de psychiater en de psycholoog kwam tot de conclusie dat het hier om 'autisme' ging.

LEO KANNER (1894 – 1981)

Kanner werd geboren in Oostenrijk, studeerde aan de universiteit van Berlijn en emigreerde naar de VS. In 1930 werd hij geselecteerd voor het opzetten van de allereerste afdeling kinderpsychiatrie.

Kanner was de eerste arts in de VS die als kinderpsychiater werd aangemerkt. Zijn artikel uit 1943 vormt de basis voor veel van het wereldwijde onderzoek naar autisme. Dit was een studie van slechts elf kinderen.

HANS ASPERGER (1906 -1980)

Asperger publiceerde in 1944 een definitie over het syndroom dat later naar hem genoemd zou worden. Hij merkte in vier jongens een gedragspatroon en een patroon van bepaalde vaardigheden op die hij omschreef met de term ***autistische psychopathie***.

(Sukhereva! Las hij de Duitse vertaling van het artikel?)

Het patroon dat hij omschreef omvatte onder andere: een gebrek aan inlevingsvermogen, weinig vaardigheden om vriendschappen te sluiten, eenzijdige conversatie, enorme belangstelling in bepaalde zaken en onhandige bewegingen. Asperger noemde kinderen met dit syndroom zelf ***kleine professoren***, omdat zij heel gedetailleerd over hun eigen favoriete onderwerp konden spreken.

Waarom ik soms op en neer spring - Naoki Higashida

INLEIDING door David Mitchel, een Engelse schrijver

De dertienjarige schrijver van dit boek nodigt u uit, u een leven voor te stellen waarin uw spraakvermogen u is afgenomen. Uitleggen dat u honger hebt, moe bent of pijn lijdt is nu net zo onmogelijk als bijkletsen met uw vriend of vriendin. Ik zou dit gedachtenexperiment nog wat verder willen doortrekken. Stelt u zich nu ook nog eens voor dat, nadat u uw vermogen tot communiceren kwijt bent geraakt, de inwonende redacteur die altijd uw gedachten ordent, ineens ontslag neemt. De kans is groot dat u zich nooit van het bestaan van die gedachtenredacteur bewust bent geweest, maar nu hij of zij zomaar de dienst heeft opgezegd, beseft u pas hoe deze tekstbezorger uw geest al die jaren in staat heeft gesteld normaal te functioneren. Als bij een dijkdoorbraak wordt u overspoeld door een niet te stoppen overvloed aan ideeën, herinneringen, aandriften en gedachten. Tot dusverre heeft uw redacteur deze stroom altijd in goede banen geleid door de overgrote meerderheid aan invallen af te voeren en

slechts een piepklein gedeelte voor welbewuste overweging aan te bevelen. Maar nu staat u er alleen voor.

Nu is uw geest een kamer waarin twintig radio's, die allemaal op een ander station staan afgesteld, met stemmen en muziek door elkaar aan het tetteren zijn. De radio's hebben geen aan- en uitknop en het volume kan niet geregeld worden, de kamer waarin u zich bevindt heeft deuren nog ramen, zodat u pas rust krijgt wanneer u te uitgeput bent om nog langer wakker te blijven. Tot overmaat van ramp blijkt nog een andere, tot dusver onopgemerkte redacteur zojuist op staande voet ontslag te hebben genomen, te weten de redacteur van uw zintuigen. Opeens wordt u ook nog eens overspoeld door allerlei zintuigelijke prikkels uit uw omgeving, in een overstelpende hoeveelheid en zonder dat ze op belang uitgefilterd worden. Kleuren en patronen warrelen door elkaar en schreeuwen om aandacht. De wasverzachter in uw trui ruikt even sterk als de toiletverfrisser die uw neusgaten wordt ingestuwd. Uw prettig zittende spijkerbroek schuurt ineens als staalwol. Uw evenwichts-zintuigen zijn ook totaal van slag, zodat de vloer de hele tijd op en neer deint als bij een schip op volle zee en u niet goed meer weet waar uw handen en voeten zich bevinden ten opzichte van de rest van uw lichaam.

U voelt elke afzonderlijke botplaat van uw schedel en elke spier van uw gezicht en kaken. Het voelt alsof uw hoofd klem zit in een motorhelm die drie maten te klein is, wat mogelijk verklaart waarom de airco zo oorverdovend raast als een drillboor, terwijl uw vader, die vlak voor u staat, klinkt alsof hij via een mobieltje in vloeiend Kantonees tegen u staat te praten in een trein die door een hele reeks tunnels dendert. Zelfs uw gevoel voor tijd is verdwenen, zodat u geen onderscheid meer kunt maken tussen een minuut of een uur, alsof u begraven bent in een gedicht van Emily Dickenson over *de eeuwigheid*, of opgesloten zit in een sciencefiction-achtige *time-warp*. En gedichten van Emily Dickenson en sciencefiction films kennen een einde, maar dit is uw nieuwe, continue werkelijkheid...

Er zijn of niet? Er is geen vraag dan die.
Wat is het meest integer? In je geest
De pijn en kogelregens te verdragen
Van ons uitzinnig lot? Ofwel, gewapend
Een zee van catastrofes te bestormen
En in die stormloop om te komen... Sterven?
Slapen. Meer niet. Maar stel dat slaap volstaat
Om het gepieker en de duizend pijnen
Te staken die ons lichaam heeft geërfd –
Wie smeekte niet met vuur om zulks een kuur?
‘Creperen’? Slapen! ‘Slapen’? Soms ook ‘dromen’!
Daar ligt de knoop. Al wat men, eens ontdaan
Van het rumoer van ’t aards bestaan, kán dromen,
Zet aan tot nog meer twijfel. ‘Peinzen’ is
Wat zo’n beproeving maakt van ons lang leven.
De haat en nijd van deze tijd – wie droeg ze?
Wie boog het hoofd voor onrecht van tirannen,
Voor traagheid en corruptie van ons recht,
De smaad van onaantastbare bankiers,
De arrogantie van de macht, de spot
Van parvenu’s voor wat oprecht en echt is,
De plagen en de slagen van de liefde...
Wie droeg ze, als men ze kon delgen – zelf,
Met slechts de steek van slechts één mes? Men zwoegt
En knarsetandt een leven lang, als vee
Onder het juk – toch trekt men steeds die ploeg
Uit angst voor ‘iets’, na afloop van de dood.
De dood? Dat ‘iets’?
Dat onontdekte continent, waaruit
Geen reiziger ooit keert, verlamt de wil.
Het leert ons van vertrouwde kwalen houden
En kwalen vrezen die we nog niet kennen.
Zo maakt ons denken van elk mens een lafaard...
De kwieke blos van vastberadenheid
Wordt bleek en bros, verteerd door ons getob.
De daad, gediend door vaart en energie,
Vertraagt eerst door een overdaad aan wikken,
Tot ze verzandt in lethargie...